

długo same tylko falsyfikaty do Austrii wprowadzane będą.

Charakterystycznym jest, że cały świat finansowy uważał porozumienie się obu rządów, jako ostateczną zafatwienie tej kwestii, zupełnie się nie troszcząc o stanowisko, któreby zajęła Rada państwa.

20. maja 1886. W komisji cłowej węgierskiej margrabia Pallavicini przyznaje się do faktu, że sprowadzają do Węgier surowiec kaukaski zawiera przemieszanie destylatów.

23. maja 1886. Na ekspertyzie komisji cłowej Rady państwa fabrykanci wiedeńscy również przyznają, że wprowadzają preparowane destylaty jako surowce, i że zawsze niemożliwym było sprowadzać prawdziwy surowiec kaukaski, zawierający tak małą zawartość olejów światłanych, że nigdy by się opłaciło nie mogło opłacić frachtu i cło od tak wielkiej ilości odpadków napróżno wożonych z Kaukazu. W wyniciach tych oświadczeniach, zrobionych prawie równocześnie z obu stron Litawy, przebiega zupełna pewność, że ci przemysłowcy, ci „Grossindustriellen“, których należało by raczej nazwać *chevaliers d'industrie*, licząc na pewne na to, że rząd po obydwu stronach Litawy ulegalizuje to, co się dotąd nazywało przemyślnictwem i defraudacją cłową.

Do tego przedmiotu wróćmy jeszcze.

Mowa p. K. Grocholskiego,

(wypowiedziana na posiedzeniu Izby posłów z dnia 18. b. m.)

Przy moim stanie zdrowia mówienie jest rzeczą bardzo uciążliwą; lekarze mi je zakazali. Mimo to zabieram głos, gdyż sprawa, o którą chodzi, przedstawia żywoty interes zarówno dla naszego kraju, jak dla państwa, i przeto uważam za swój obowiązek, o ile jestem w stanie, przyczynić się do wyjaśnienia tej sprawy. Gdy w r. 1882. podatek konsumcyjny od nafty wprowadzono, wówczas na olej surowy powyżej 830° gęstości wyznaczono cło w wysokości 1 złr. 20 ct., poniżej 830° gęstości cło w wysokości 2 złr., a na olej rafinowany lub surowy, który bez rafinowania do oświetlenia użyty być może, nakładano cło w wysokości 10 złr. Te stopy cłowe zostały wprowadzone w przypuszczeniu, iż żaden inny olej skalny nie będzie mógł być wprowadzony przez olej surowy, w tym stanie, w jakim on z ziemi wychodzi, lub olej rafinowany, przysposobiony do oświetlenia.

Wypływa to także z przepisów wykonawczych, które wyraźnie orzekają, iż urzędy cłowe mają baczyć na to, aby nie wprowadzano mieszanin. Już jednak w r. 1884. wystąpił właściciel kopalni naftowych w Galicji ze skargą wobec rządu, iż wprowadzane bywają mieszaniny oleju surowego z rafinowanym. Rząd nie chciał wierzyć tym skargom i żądał dowodów; dowodów dostarczono, a rząd tak mieszaninę skondensował. W drugiej części monarchoi takie mieszaniny bywają wprowadzane bez trudności, a mowa poprzedni wspominał, iż w Baku preparowana bywa mieszanina, przeznaczona do eksportu do Austrii pod nazwą austriackiego petroli. Gdy w roku 1885. nawiazano rokowania z Węgrami w sprawie taryfy cłowej, wówczas przedstawili producenci nafty w Galicji rządowi bardzo gorącą prośbę, aby zakazano przeciw tej niemoralnej przemysłowości, i zapowiedziano się, iż powiedzie się rządowi uzyskać w tym kierunku przyzwolenie ze strony rządu węgierskiego.

Gdy jednak po zakończeniu rokowań z Węgrami, przedłożona Izbie nowela cłowa nie odpowiedziała tym nadziejom, wówczas zapanowało wysokie rozdrażnienie w kołach galicyjskich producentów naftowych, boć to idzie o ich egzystencję, a rozdrażnienie to trwa jeszcze i teraz. Odbity się, jak wiadomo, ankietą, która jednak nie rozwiązała głównego pytania: czy jest rzeczą możliwą olej surowy za pomocą chemicznego badania odróżnić od mieszanego rafinatu. Po wagi fachowe wydały sprzeczną w tej mierze opinię, a przeto okazało się, iż w drodze ustawodawczej zapomocą badania chemicznego niepodobna skutecznie zapobiedz wprowadzaniu podobnych mieszanin. Trzeba było obmyśleć inny środek, mogący kres położyć tym defraudacjom.

Wówczas to pojawił się wniosek dep. Suessa, wedle którego wprowadzany olej skalny miał opłacać cło w stosunku do zawartości w nim oleju światlanego, a w ten sposób stałoby się możliwym sprawiedliwe ocenienie oleju bez wszelkich badań chemicznych. Przyznaję, iż wniosek był ludzkiem, pojętym, ujmującym i ujął też sobie moich towarzyszy politycznych. Przy bliższym jego zbadaniu zbudził się jednak przeciw niemu wątpliwość, a mianowicie, czy przy projektowanej stopie cłowej 9 złr. rafinerie dalej istnieć mogą, a z drugiej strony, czy przy niższej tej stopie nie poniosłaby szkody krajowa produkcja nafty. Podniesiono dalej wątpliwość, czy rafinerie, które sprowadzają zamorską naftę, w przyszłości także galicyjską sprowadzać będą mogły, czy wykonanie tej ustawy nie będzie trudnym i czy wreszcie węgierski rząd na tej zasadzie zechce rokować.

Do tego przyłączyła się jeszcze inna okoliczność. Rząd oświadczył mianowicie, iż na zasadzie tego wniosku nie może rozpocząć rokowań z rządem węgierskim. Wobec tego stanu rzeczy byliśmy zmuszeni do wniosku Suessa odstąpić i szukać ochrony dla naszej krajowej produkcji w zakresie obecnego systemu podatkowego. Nie oceniam wcale, czy wniosek Suessa był nieodpowiednim, niewykonalnym, lub nawet złym. Przeciwnie. Może on być znakomitym, ale podniesione przeciw niemu wątpliwości nie dadzą się uśunąć, a przeto nie mogliśmy interesów krajowej produkcji wystawić na niepewne X — lub je może poświecić.

Nie można nam przeto czynić zarzutu z tego, iż odstąpiliśmy od pierwotnego zapatrywania. Stan sędziowski holduje zasadzie: *a male informato ad melius informatum*. Według mego osobistego przekonania mogłby wniosek takiego znaczenia, jak wniosek Suessa, być przyjęty w Izbie tylko pod egidą rządu i pod jego odpowiedzialnością, gdyż tylko rząd ma potrzebne siły techniczne i potrzebne doświadczenie administracyjne, tylko on może zarządzić i przeprowadzić potrzebne dochodzenia, a bez takowych nie mamy pewności i rekomi, że taki wniosek okazałby się w praktyce korzystnym i nie pociągnął za sobą złych skutków.

Gdyby nawet takich dochodzeń w Izbie od rządu żądano i gdyby rząd gotów był podjąć takowe, to obecnie stoi temu na przeszkodzie brak czasu, gdyż nowela cłowa musi być uchwalona, ja i moi towarzysze polityczni nie będziemy tedy głosowali za wnioskiem Suessa i prosimy, aby także Wyś. Izba uczyniła to samo w interesie krajowej produkcji nafty. Nie z politycznych, lub partyjnych względów głosujemy przeciw wnioskowi Suessa, lecz postępowaniem naszym bronimy tylko interesów produkcji nafty.

Jeżeli poseł Suess uczynił większości zarzut, iż pomija ona ekonomiczne interesa, a kieruje się tylko politycznymi względami, to pozwolę sobie zauważyć, że właśnie stronnictwo, do którego ten szanowny deputowany należy, z politycznych i partyjnych względów stoi oporem przeciw ekonomicznym postulatam pewnych krajów, że tu wspomnę o regulacji rzek galicyjskich.

Projektowane przez rząd cło w wysokości 1 zł. 12 ct. nie wystarcza jednak, ażeby produkcję naftowej użytecznej przy ochronie, jakiej ona niezbędnie wymaga. Minimum wymogów, jakie stawiają galicyjscy interesenci, jest zatem cło w wysokości 2 zł. w złości.

Obliczyliśmy jak najsumiennie, przy jakiej pozycji cłowej może krajowy przemysł naftowy mieć jakieś takie widoki utrzymania się, i postanowiliśmy żądać przynajmniej 2 złr. Zrobiliśmy ten krok nie mogąc zarazem oprzeć się trosce, ażeby nie narazymy w przyszłości przemysłu tego na zmniejszenie i zastój. Interesowało nas zadołowanie. Wiemy, że taka pozycja cłowa nie jest podwyższeniem, ale raczej niższeniem istniejącego cła i że zmniejsza opiekę nad krajową produkcją nafty. Możemy jednak żywić choć nadzieję, że okoliczność ta uwzględni według słuszności rządu austriackiego i węgierskiego, że uznają one, iż żądanie nasze jest nagłem, nieodzownem, a przeto także niedopuszczającym odrzucenia.

Rafinerjom naftowym nie może, według mego zdania, przynieść ta pozycja cłowa żadnej szkody; wszakże powstały one na podstawie istniejącej ustawy, według której przywóz mieszanin nie jest dozwolony, a nikt przecież nie zechce utrzymywać, że przy zakładaniu rafinerji liczone na to, że rząd zezwoli na ich import. Zresztą przy pozycji cłowej 2 złr. w stosunku do 10 złr. od rafinatu, pozostaje zawsze jeszcze rafinerjom znaczny zysk. Chcieć przy tym zysku podwyższyć go jeszcze bardziej i zabieć przez to krajową eksploatację nafty, byłoby to — że nie użyję odpowiedniejszego wyrażenia — bezprzymiślnym postępowaniem.

Przy tej sposobności pozwalam sobie zrobić uwagę, że wniosek mniejszości stawia tylko propozycję co do pozycji taryfowej (119 a), a pozostawia bez zmiany pozycję (119 b), dotyczącą petroli amerykańskiego. Jeśli w pierwszym wypadku uznano za stosowne zmienić pozycję cłową, to należy zrobić to i w drugim wypadku. Stawiam przeto i w tej kwestji poprawkę, aby pozycja taryfowa (119 b) „oleje lekkie, o ciężarze gatunkowym 830° i poniżej“ była podwyższoną z 2 złr. 10 ct. na 2 złr. 40 ct.

Z Monachium.

W sobotę odbył się z prawdziwie królewskim przepychem pogrzeb Ludwika II. Wszystkie ulice i place, którejdy kondukt miał przechodzić, zapchane już były od wczesnego rana ludnością miejscową i okoliczną, która pomimo niestałej pogody i zimna napływała wszystkimi pociągami. W południe, wespół dźwięku dzwonów i huku 101 strzałów armatnich, wyruszył kondukt z królewskiej kaplicy nadwornej do kościoła św. Michała, gdzie są groby królewskiej rodziny Wittelsbachów.

Pochód rozpoczął wszystkie branie armii bawarskiej w malowniczych mundurach. Przejście wojska wymagało samo dla siebie całej godziny czasu. Poza wojskiem posuwały się liczne bractwa w średniowiecznych kostiumach, uczniowie szkół, służba dworska, zakony, narszenie liczne duchowieństwo świeckie z muzyką nadworną na czele, dwóch arcybiskupów i czterech biskupów Bawarii. Przed karawanem postępowała żałobniczy w czarnych talarach z nasuniętymi na głowę kapuzami, z których tylko oczy się świeciły.

Karawan zaprzęgnięty w ósm koni, obwieziony wieńcami i obspany rózami, odznaczał się zresztą niezwykłą prostotą. Tylko insignia władzy królewskiej wskazywały, kto w trumnie spoczywa. Bezpośrednio za karawanem postępował rejent ks. Luitpold, następnie cesarzewicz Rudolf wraz z posłami już cesarzewiczem pruskim Fryderykiem Wilhelmem, dalej ks. Leichtenberski jako przedstawiciel cara i książę bawarski Arnulf, narszenie w książę badeński i ks. bawarski Ludwik.

Poza książętami postępowali inni członkowie rodziny królewskiej, posłowie różnych państw, długi szereg ministrów, posłów, urzędników wszelkiej kategorii, straża pożarną i t. d. Zamknięcie konduktu stanowiły znowu oddziały wojska. Cały pochód trwał przeszło trzy godziny.

Przed kościołem św. Michała zjedli żałobniczy trumny z karawanu i wnieśli ją do wnętrza, gdzie w oratorium zgromadzone były księżniczki rodziny królewskiej. Modlitwy nad trumną odmówił arcybiskup monachijski, poczem wnieśli ją żałobnicy przy śpiewach duchowieństwa do podziemnego grobowca.

Komisja bawarskiej Rady stanu załatwiła już sprawę rejeencji i uznała za dostateczne powody ustanowienia tejże. Toż samo zgodziła się na rejeację ks. Luitpolda komisja Izby posłów. Komisja ta zgromadziła się trzykrotnie i wyzwała do narad psychiatrę z Würzburga dr. Grashę. Przy rozpatrywaniu dokumentów nie dawał ich referent komisji z rak, lecz dozwalał posłom tylko do nich zaglądać. Dzisiaj ma być sprawozdanie komisji przedłożone pełnej Izbie.

Z memorjału i dokumentów, przedłożonych przez rząd na udowodnienie obłąkania i niepełności Ludwika II., dostają się do publiczności rozliczne ciekawe wiadomości.

W aktach znajdują się liczne wyroki śmierci, wydawane przez króla na ministrów. Pierwszy taki wyrok wyszedł z Hohenschwangau. Miał być wedle niego minister skarbu Riedel ukarany przez powieszenie, i to we własnym biurze urzędowym za to, iż oświadczył niemożliwość wydobywania znacznej kwoty pieniężnej dla króla. Wkrótce potem każdy z ministrów otrzymał podobny wyrok. Ostatnim z rządu był minister Crailsheim, skazany na śmierć w marcu b. r. Sekretarza stanu Zieglera kazał król osadzić w więzieniu i zdawać sobie codziennie raport o jego stanie. Oczywiście wyroków tych nikt nie brał na serio.

Trzydziestu i dwie osób przesłuchano protokolarnie, jako przez króla skazanych. Ludwik II. wpadał często w niepomamany gniew i nie szczędził nikogo, kto mu wtedy wpadł w ręce. Ochłonawszy, wynagradzał poszkodowanego zwykle dość znaczną sumą pieniężną. Lada drobnotka przyprowadzała go w ostatnich miesiącach do wieściłości. Tak n. p. jeden ze szwelterów posłignął się na parkietach w jadalnym salonie Herren-Chiemsee i pociął z ręki butelkę wina, która miała podać królowi. Ludwik II. rzucił mu za to w twarz przepyszny serwis z meissenkiej porcelany. Na

drugiego dnia skaleczony szwelter dostał 12.000 marek.

Pomijając listami złożonymi do aktów jest kilka, w których król zupełnie serio traktuje utworzenie „ministerjum Hesseschwerta“ kamerdynera swego. Wydał też król dekret, skazujący pewnego ministra na wygnanie do Ameryki, ale zaraz nazajutrz zapomniał, że taki dekret wyszedł z pod jego pióra i przeczytał w dziennikach mowę tego ministra, mianą w Izbie deputowanych, zawołał: Wyborna mowa!

Pewnego razu kazał król oświetlić najpięszmi świecami cały olbrzymi zamek na Herren-Chiemsee, a gdy tysiące płomieni zapłonęło, przechodził się sam jeden po wspaniałej galerji zwierciadlanej. Zabawka ta jednej nocy kosztowała 10.000 marek. Sumy bójkowskie pochłaniały ulubieni szwelterowie. Jednemu z nich, który się nazywał Alfons, sprawił król do ubrania guz, na których inicjały imion Ludwika brylantami, a Alfonsa rubinami były wysadzane. Tych samych ulubieńców kazał znowu król dla odmiany zamykać czasem w więzieniu, który umyślnie dla nich urządził. Oczywiście nigdy tam ich nie zamykał. Ponieważ jednak z mostu zamkowego mógł król widzieć zakratowane okna więźniów, więc umieszczano tam białąwaną ze słomy, który udawał więźnia. Jeszcze na dzień przed ogłoszeniem rejeencji przybyły do zamku w Hohenschwangau złote zegarki z herbem i inicjałami króla, wartości 9500 marek, przeznaczone na podarki dla szwelterów i służby.

Gdy w ostatnich czasach kłopoty pieniężne króla wstąpiły, zwołał on służbę i kazał jej utworzyć bandę rozbójniczą, która by rozbijała najzamożniejsze banki w Berlinie, Wiedniu i Monachium.

O fakcie zaproponowania królówi pruskiemu — po wojnie niemiecko-francuskiej — korony niemieckiej cesarza, opowiadają, że uczynił to Ludwik II. pod wpływem wiadomości, którą go umyślnie w błąd wprowadzono. Mówiono mu mianowicie, że idzie o cesarstwo elekcyjne w znaczeniu średniowiecznym. A gdy potem dziedzic tronu cesarskiego w rodzinie Hohenzollernów została orzeczoną, miał Ludwik II. wpadnąć w wieściłość i takim zapłonął gniewem do cesarstwa niemieckiego, że wydał rozkaz swym ludziom, aby go, w razie przybycia do Monachium, uwieźli i w lochu podziemnym zamknęli. Dla rodziny domu panującego austriackiego okazał król zawsze wielką życzliwość.

Sronniotno, nieprzychylnie ministerstwa Lutza podnosi coraz głośniejszy zarzut, że aberracje królewskie wymagały wcześniejszych środków prewencyjnych, i że ze strony ministerstwa zaszło rażące zaniedbanie. Da to zapewne powód do gorącej dyskusji w Izbie posłów.

Z Izby sądowej.

(Strejk w Decazville).

(Ciąg dalszy).

Rozprawa sądowa rozpoczęła się — jak to już powiedzieliśmy — we wtorek d. 15. b. m. o godz. 9. z rana. Przedsięwzięto nadzwyczajne środki ostrożności nie tylko w samej Izbie sądowej, ale i zewnątrz tejże. Z obawy przed ewentualnym atakiem manifestów, oddzielono sądziów przysięgłych od publiczności palisadą z desek.

Sądowi przewodniczy p. Mattei, a prokuratorję zastępuje p. Barodat; obronę prowadzi adwokat Peyron i Puech, pierwszy z Nimes, drugi z Paryża.

W imieniu zamordowanego Watrina zasiadli jako reprezentanci strony cywilnej pp.: Renault, senator i Limbourg, były prefekt z Rouen.

Na ławie oskarżonych zasiadali obok mężczyzn w wieku 18 do 35 lat samych górników, dwie kobiety: Phallip i Pendaries, obie wstępnej fiziozomii o wyzywających ruchach i spojrzaniu. Jednego z oskarżonych, niejakiego Caussanel, jednego, który poczynił pewne zeznania i wymienił nazwiska kilku winnych, odosobniono i otoczono strażą, aby przeszkodzić ewentualnemu napadowi na jego osobę.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, rozpoczyna prezydent przesłuchanie oskarżonych, zwracając się nasamprzód do Lescura, który pierwszy uderzył Watrina pałką w głowę.

— Czy miałeś pan przedtem jakie zajęcia z Watrinem.

— Nigdy i żadnych.

— Miałeś pan być oddalony, a Watrin wstał się za panem?

— To prawda. Zatrzymał mnie w służbie i rzekł do mnie: „Staryj się pan tylko na przyszłość być więcej rozsądnym.“

— Czy nie wysłuchiwał panu żadnej innej usługi?

— Tak jest. Ułatwił mi pożyczkę pieniędzy, których potrzebowałem dla mojej rodziny. (Poruszenie).

— A jednak od samego początku strejku, pan pierwszy napastował Watrina, pan dałeś przykład rzucenia się nań i pierwszy zadałeś mu cios tą oto pałką?

— Tak jest; poznaję ją.

Drugim z kolei oskarżonym, którego przesłuchuje prezydent, jest Bedel, kilkakrotnie już karany za kradzież i inne przestępstwa. Przed wybuchem strejku nie był już w służbie.

— Wiem, że pan i pańska rodzina doznawaliście wiele dobrego od kompanii. Czy masz pan powód utalania się na Watrina?

— Nie.

— A jednak pan to stanął na czele buntu, tak jak po wydaleniu ze służby chciałś sforsować bandę i rabować w okolicy. Pan to zachęcał tłum do zamordowania Watrina, wymyślając wahające się, że są tchorzami i nie mają odwagi udusić go. Pan go porwałś, gdy zboczył z krawa, bliski omdlenia chwycił się ściany; pan na czele bandy, a szczególnie go do okna, cisnęłś o bruk i zabił, poczem poszedłś najspokojniej do kawiarni grać w karty! (Senzacja).

Trzecim przesłuchiwanym z rządu oskarżonych jest niejaką Blanc, zwany Bassinet, wierny przyjaciel i nieodstępny towarzysz Bedela, pijak nałogowy, bożyszczce meger ulicznych, które zachęcały się nim, widząc go „przy robotce“ w merostwie i w domu, gdzie zamordowano Watrina.

Caussanel, ten który poczynił niektóre zeznania i wydał morderców Watrina, nadaje sobie wyraz niewiniątka, chociaż wygląda jak skończony łotr.

— Należałoś do najbardziej roznamiętnionych ekscendentów — powiada prezydent — wrzeszczałaś tak silnie, że mer zagroził ci laską, wołałaś: „Ustap się gaminie i precz zjad, zanaś jeszcze młody.“ Ty zaś wykrzykiwałeś: „Nie

chcę pracować, nie chcę być wyzyskiwanym w kwiecie mojego wieku.“ Czy widziałeś, kiedy rzucano Watrina z okna?

— Byłem wówczas pijany i nie wiem, co powiedziałem.

— Wszakżeś był zupełnie stanowczym w swych zeznaniach podczas śledstwa.

— Namyśliłem się od tego czasu.

— O, areszt przyczynia się do opamiętania; wiemy o tem. Powiedziałeś, że Granier, Souquières i Chapsal, podnieśli Watrina i rzucili z okna.

— Zdawało mi się, że to oni byli.

— Stawiano cię im do ócz i potwierdziłeś swoje oskarżenie.

Na to zabiera głos prokurator:

— Stawiony przed Chapsalą, powiedziałeś mu w oczy: „Tak jest, tyś to był, widziałem cię przecież, tyś go podniósł za nogi, tyś go dźwignął do okna.“ Konfrontowany z Souquières, opisałś jego ubranie, a Granierowi, który cię nazwał warjatem, odpowiedziałeś: „Nie, nie, nie, nie jestem warjatem; wiem jak dobrze, co mówię.“

— Tak sądziłem, ale rozważyłem wszystko w mej głowie. Nie mam dobrej pamięci. Lescur i Bedel namówili mnie, abym celem uniewinnienia ich oskarżył innych.

Lescur i Bedel protestują przeciw temu twierdzeniu.

Na to zwiesza Caussanel głowę, i nie można już wydobyć zeń ani jednego słowa więcej.

Pani Pendaries, przepukła jarzyn, staje do przesłuchania jako piąta z rzędu oskarżonych.

— Moralność pani — odzywa się do niej prezydent — nie jest szczególną. Mąż pani schwył ci na gorącym uczynku. Kompania była dla pani pełną względów. Ponieważ byłaś w wielkiej biedzie, dawał ci Watrin kwity na artykuły spożywcze w znacznej ilości, przyczem był tak delikatny, że nie chciał narażać panią na spotkanie z żebraczkami, puszczał panią przez osobne drzwi i korytarz.

— Tak jest.

— Miałeś pani jaki żal do niego?

— Żadnego. Tłum pociągnął mnie za sobą. Uznałem że piękniejszą jego przysparzała robotnikowi wiele oszczędności.

— Czemuż więc wykrzykiwałaś przed merostwem: „Każa nam ginąć z głodu, — do wody z nim!“ Podprefekt widział panią na progu domu, w którym został Watrin zamordowany; widział, jak go targali za włosy i wyrzwały całami garściami. Podprefekt chciał panią oddalić, ale oparła się temu wołając: „Nie, nie, nie, nie ustąpię, — potrzeba nam jego krwi i życia!“ (Senzacja).

Z kolei nastąpiło przesłuchanie trzech bezpośrednio obwinionych o zamordowanie Watrina.

Souquières, Granier i Chapsal zaprzeczają oskarżeniu, denuncjant zaś tychże, Caussanel, odmawia wszelkich odpowiedzi na stawiane mu pytania.

Pierwszy występuje Souquières, młody człowiek, bardzo przystojny i z pewnemi elegancjami manierami, które sobie przyswoił w czasie swojego pobytu w Paryżu.

— Miałeś pan co do zarzucenia Watrinowi?

— Bynajmniej.

— Oskarżają pana, żeś go rzucił z okna?

— Przed Bogiem i światem oświadczam, że jestem niewinny.

— Czy byłeś pan w chwili zamordowania w domu i pokoju, gdzie go popełniono?

— Nie, byłem w podwórzu, zajęty rozmową z komisarzem policji.

— P. Simon, podprefekt widział pana w pokoju, z którego przez okno wyrzucono Watrina.

— Myli się.

— Caussanel, stawiany panu do ócz, zeznał, że widział pana, jak podniósł Watrina za nogi i dźwignął go do okna. Pan odmówiłeś przysięgi a Caussanel przysięgał.

Ten ostatni zapytany jeszcze raz, odpowiada: „Nie sobie nie przypominam; ja nie mam dobrej pamięci.“

Granier, obwiniony o współnictwo w zbrodni morderstwa, zaprzecza wszystkiemu z tą samą stanowczością co Souquières. „Nie żywiłem żadnej niechęci przeciw inżynierowi — powiada — jestem niewinny.“

— Gdzieżeś pan był podczas morderstwa? zapytuje prezydent.

— W szynku u Comby'ego.

— Nikt pana tam nie widział, ale mniejsza już o to, natomiast wytłumacz pan ten list, który pisałeś z więzienia do swojej żony: „Niech żyje strejk! Niech żyje rewolucja społeczna! Wiedź, że pomiędzy nami jest dwóch szpiegów.“

— To pisał Bedel; ja nie umiem pisać.

Bedel: To nieprawda.

Trzeci obwiniony o morderstwo, Chapsal, był już trzy razy karany za bójki i złodziejstwo.

— Pan jesteś szwecem, a żona pańska ma w Decazville magazyn miod. Połączone stowarzyszenia, wprowadzone w życie przez Watrina, mogły zagrażać waszemu handlowi, tem bardziej, że Watrin zamierzał zaprowadzić stowarzyszenie w celu dostarczania taniego odzienia.

Zważywszy to wszystko, zapytuję pana, co robił wśród tłum; wszakże nie jesteś górnikiem?

— Siedłem za innymi.

— Czyś pan rzucił Watrina z okna?

— Jestem niewinny.

— Gdzie byłeś podczas morderstwa?

— Pracowałem w domu.

Widziano pana wychodzącego, lecz nie widziano kiedyś powrócić; lecz co więcej, wczoraz słyszano pana wykrzykującego: „Do pary! W zamieszaniu zgubiłem mój kapelus, ale nie głupi pójść go szukać!“

— Ah, ileż to rzeczy mówi się na wiatr! Następny oskarżony, Peach, zapewnia, że nie miał nic przeciw Watrinowi. Zresztą całe oskarżenie polega jedynie na tem, że Peach wylał na latarnię gazową i tą drogą dostał się do domu.

Panna Phalip zaprzecza temu, aby targata Watrina za włosy i wołała: „Dość on już złego wyrządził, czas najwyższy skończyć z nim.“ Na tem zakończył się pierwszy dzień rozprawy o godzinie 6. wieczorem. (C. d. n.)

Kronika miejscowa i zamejskowa.

Łódź d. 21. czerwiec.

* P. Smolka daje od czasu do czasu zbawienie naczelnik posłom Rady państwa. Skarżyli się np. na złą akustykę nowej sali parlamentu. Tymczasem na piątkowym posiedzeniu, w czasie sławnej debaty nad cłem od nafty, słyszeli wszyscy wyborcy i w sali i na galerjach mowę Herbsta, pomimo że mowa ten ma dziś głos bardzo ostabiony. Okoliczność tę skomentował p. Smolka na wstępie sobotniego posiedzenia i rzekł: „A wiecie panowie jaka tego przyczyna? Bo wszyscy panowie staraliście się słyszeć J. Ekscelencję i zacho-

waliście się spokojnie. Jeżeli więc z doświadczenia tego zechcecie nadal korzystać, to będącymi mieliby wyborną akustykę i — co ważniejsza — nie ma ona nie będzie kosztowała.“

* Marszałek krajowy, jako przewodniczący krajowej komisji dla spraw przemysłu domowego i rekodzielniczego, zaprosił jej członków na zwykłe posiedzenie, które się odbyło dnia 8. lipca o godzinie 12. przed południem w gmachu sejmowym.

* Zatwierdzenie cesarskie otrzymały wybrane kściecia Eustachego Sanguszki na prezesa, a Jana Mikulewskiego, adwokata krajowego, na zastępcę prezesa Rady powiatowej w Tarnowie. Tadeusza Zalechowskiego na prezesa Rady powiatowej w Rawie; p. Józefa Szelińskiego na prezesa Rady pow. w Bohorodczanach.

* Promocje. Na uniwersytecie lwowskim otrzymał J. Aleksander Lisiewicz, rodem z Sanok, stopień doktora praw, a na uniwersytecie lwowskim p. Teodor Kazimierz Piątkiewicz, stopień dr. wśzech nauk lekarskich.

* Przeniesienie rejentów. Aital Łukaszewicz został z Solotwiny do Włocławka, Józef Pawlikowski z Frystatku do Włocławka, Stefan Mensz z Makowa do Biecza a Tytus Nowicki z Tuchowa do Pilzna.

* Mianowania. Dyrekcja poczt i telegrafów przeniosła asystenta pocztowego Władysława Skiego z Rzeszowa do Krakowa. Rada szkolna krajowa zamianowała Benedykta Antoniego Skępskiego, rzeczywistym nauczycielem kierującym w Tarnowie.

* Charakter majora ad honores nadał kapitanowi I. klasy Wincentemu Hampfowi batalionu obrony krajowej nr. 60 (Nowy) przy sposobności przeniesienia go w stan czynny i spensjonowanemu kapitanowi obrony krajowej I. klasy Adolfowi Statkiewiczowi.

* Ankietę, zwołaną przez Wydział krajowy do oceny, czy przedłożone plany budowy gmachu na pomieszczenie biur lwowskiej reprezentacji, w sposób zewnętrznej struktury gmachu, mienitych głównej jego fasady, struktury wewnętrznej gmachu sejmowego, obok którego ma być gmach dla reprezentacji — orzekła, plany te są całkiem odpowiednie, i że gmach, dług nich wykonany, stanowić będzie piękny i montaż całości z istniejącym już gmachem sejmowym. Zdanie ankiety podzielił także Wydział krajowy i teraz może już Towarz.

